

Обучителни затруднения: забелязване на признаците и подкрепа на детето

Какво представляват обучителните затруднения?

Обучителното затруднение е **сериозна и продължителна трудност в една или повече от следните области на обучение** - четене, правопис, писане и смятане. Дете с обучителни затруднения се отчита че има забавяне в една или повече от тези области, когато се вземат предвид неговите образователни възможности, възраст и други способности.

Обучителните затруднения понякога се наричат специфични нарушения на способността за учене, специфични обучителни затруднения, обучителни трудности, специфични трудности в ученето и дислексия.

Обучителните затруднения трябва да бъдат оценени и диагностицирани от професионалисти.

Причини за обучителните затруднения

Все още не са изяснени напълно точните причини за това състояние. Знае се обаче, че когато детето има такъв проблем, **обработката на информация в мозъка му** може да се извършва по-бавно - това се нарича „невробиологични трудности при обработка на информация“.

Честите „трудности при обработката“ включват затруднение при разпознаването на звуците в думи или проблеми със запомнянето на несвързана информация, като нов списък с цифри или букви.

Обучителните затруднения са свързани с определени гени и могат да бъдат наследени. Ако други хора във вашето семейство имат проблеми с четенето или правописа или са били диагностицирани със затруднение в ученето, има вероятност децата от следващото поколение да имат също проблеми с ученето.

Признаци на обучителните затруднения

Ако смятате, че детето ви може да има обучителни затруднения, можете да потърсите някои от тези чести признаци. Наличието на един или повече от тях не

означава, че детето ви със сигурност има проблем. Но ако се притеснявате, добра идея е да говорите с логопед, психолог или с учителя на детето.

Ако детето ви има обучителни затруднения, то може да:

- не харесва четенето и/или да намира четенето за трудно;
- има много проблеми с изписването на често срещани думи;
- разпознава трудно звуците и сричките в думите;
- споделя много интересни идеи, но ги записва бавно и трудно;
- има много несъразмерен и неподреден почерк;
- не се чувства уверено в училищната си работа.

Диагностициране на обучителни затруднения: стъпки, които трябва да се предприемат

Говорете с учителя на детето си

Ако се притеснявате, че детето ви има проблеми в училище и може да има обучително затруднение, можете да започнете, като говорите с учителя му.

Можете да питате дали вашето дете напредва според очакванията с четенето, писането и математиката. Може също да си струва да поговорите за впечатлението на учителя относно самочувствието и ангажираността на вашето дете в училище.

Учителят може да провери нивото на четене, писане и смятане на вашето дете. Ще прегледате и обсъдите заедно резултатите на детето, за да прецените дали реално има проблем.

Поискайте оценка

Ако все още се притеснявате, поискайте официална оценка от специалист във вашето училище или потърсете външен специалист.

Това може да бъде логопед, психолог или друг специалист. Те ще ви помогнат да проверите всички възможни причини. Ако чакате дълго или оценката не може да бъде направена във вашето училище, можете да уговорите частен преглед при специалист като платена услуга.

Важно е да се обърнете към лекаря на детето си, за да проверите зрението и слуха на детето. По този начин може да изключите проблеми в тези области като причина за трудностите на вашето дете.

Споделяне с детето за обучителните затруднения

Децата с обучителни затруднения не се справят с неща като четенето толкова лесно, колкото техните връстници. Това може да ги накара да се мислят за „тъпи“ или „глупави“.

Казвайки на детето си, че има обучителни затруднения, може да му помогнете да преодолее този начин на мислене. Можете да кажете на детето си, че тази трудност означава, че мозъкът му възприема информацията по различен начин, но **това не означава, че не е толкова умно, колкото другите деца.**

Психологът или логопедът може да ви даде съвет и да ви помогне да обясните състоянието на детето си по начин, който то може да разбере.

Можете също така да **подчертаете положителните неща, които детето ви може да направи**, за да живее и учи, въпреки обучителните затруднения, които има. Може да споменете, че много успешни хора имат трудности с ученето.

Помогнете на детето си с обучителни затруднения да изгради увереност и самочувствие

Децата с обучителни затруднения могат да страдат от ниско самочувствие. Те също са изложени на по-висок риск от отпадане от училище, ако проблемът не бъде открит рано.

Това означава, че е важно да се идентифицират обучителните затруднения навреме и да помогнете на детето ви да изгради увереност и умения да преодолява проблемите и неуспехите. Това е важно житейско умение за всички деца, и особено за тези с обучителни затруднения.

За да **помогнете на детето си да бъде устойчиво и позитивно към способностите и трудностите си**, можете да опитате следните предложения:

Бъдете модел за подражание

Можете да сте пример за подражание на детето си като бъдете позитивни, уверени и издръжливи. Например, ако сте изпекли торта, която не е вкусна, можете да кажете: „Няма значение. Следващия път ще опитам друга рецепта“. Или ако получите някаква отрицателна обратна връзка по време на работа, можете да кажете „Това е трудно да се приеме, но мога да си направя полезни изводи от него“.

Похвала и насърчение

- Винаги хвалете детето си, че се е опитало да направи нещо.

- Радвайте се на способностите и постиженията на детето си като посочвате области и умения, в които то е добро. То може да е успешно в спорта, музиката, театъра, да е дружелюбно и мило, или да е отличен готвач.
- Насърчете детето си да забелязва положителните неща в живота си и да види, че трудностите му с ученето са само една малка част от неговата личност.
- Насърчете детето си да разбере какво му е необходимо, за да преодолее трудностите - например дали писмените инструкции и диаграми му помагат или предпочита устни инструкции?
- Отделете време да бъдете с детето си, да го изслушвате и да се забавлявате заедно. Това му показва, че то е важно и специално, и че вие го цените.
- Насърчавайте детето си да опитва нови неща. Осъзнаването, че може да се учи с практика и постоянство, ще му помогне да продължи, когато нещата са трудни.

Отговорности и очаквания

- Дайте на детето си шанс да поема семейни отговорности, да взема собствени решения и да прави избори. Чувството за контрол е мощен двигател за самочувствието.
- Подкрепяйте, но не защитавайте прекалено много детето си. Можете да направите това като очаквате от него да полага усилия и да упорства в задачи като училищни домашни, въпреки допълнителните предизвикателства.
- Дайте на детето си възможност да изпробва нови неща като готвене, шах или фотография. Ако правите тези дейности заедно, това е добър начин да се уверите, че детето ви се справя и се забавлява, докато изгражда нови умения.

Получаване на допълнителна подкрепа за обучителни затруднения

Допълнителната подкрепа може да даде на вашето дете шанс да се справя добре в училище. Ако специалистите препоръчат допълнителна помощ, ще трябва да имате професионална, документирана оценка, за да докажете, че на детето ви се полагат неща като допълнително време при писмени изпити, допълнителна подкрепа от специалист или специален компютърен софтуер.

Има много различни видове **подкрепа извън училище** за деца с обучителни затруднения, включително специалисти като логопед, психолог, специален педагог. Най-добрият вид подкрепа за вашето дете ще зависи от неговите трудности. Можете

да говорите с учителя му или с други професионалисти, работещи с него, за да разберете какво ще е подходящо за вашето дете и семейство.

Може да се наложи да **опитате няколко различни неща**, преди да разберете какво е подходящо за вашето дете и за семейството ви. С това също показвате на детето как да бъде упорито и да не се отказва.

Тази статия е част от мобилното приложение за родители Беббо, адаптирана от [Raising Children Australia](#). Беббо предоставя информация, базирана на доказателства, и полезни, интерактивни инструменти, които да помогнат на родителите да подхранват и подпомагат здравето и развитието на детето.

За повече информация, посетете [страницата на УНИЦЕФ България за Беббо](#).
